

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Helyszámlára . . . . . 3 korona
 Magyarországon 12
 Külföldön 20

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Gáspár József.

Egyeszeszám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Gaspó-u. 9. — Telefon 275

Külpolitikánk.

— január 14.

Rendesen parlamenti ünnepnapok azok, melyeken a külügyminiszterium költségvetését tárgyalják a delegációkban, de kivált azok melyeken Goluchowski külügyminiszter exposéját tartja, vagy az e fölött indult vitában felszólal. Valósággal úgy érezzük magunkat, mintha a belpolitika nyomorúságai-ból oly szférába emelkednénk fel, hol a frázis nem uralkodó elem, hol a gondolat ér valamit, hol még adnak a finom tapintatra, hol a kifejezés tartózkodik a triviálistól és hol az aljasságot nem tartják a hamisítatlan hazafiasság mértékének. Ezuttal az osztrák delegáció lépett elő s a delegátusok bőven éltek a szólás jogával részint kritizálva, részint kérdezve, de részint elismeréssel is adózva.

Goluchowski gróf hosszabb, összefoglaló beszédben válaszolt a tett megjegyzésekre. A hármasszövetségről azt mondta, hogy az még hosszú ideig lesz külpolitikánk alapja. Oly világos és oly magától értendő ez, hogy másként gondolni is alig lehet. Az olyan alapot, mely oly jól bevált, mely világrészünket oly soká megóvta nagyobb bonyodalmaktól, nem hagyjuk el kényszerítő okok nélkül s nem is lehet várni, hogy ilyenek közelebbi jövőben bekövetkezzenek.

Nagy helyet töltöttek be külügyminiszterünk fejtegetései balkáni politikánkról. Az entente-hatalmak ezuttal tudvalevőleg egy jelentékeny lépéssel tovább mentek, mint a Keleten érdekelt hatalmak korábbi alkalmakkal tették és ez jogosultnak tünteti fel azt a várakozást, hogy az akciót most jobb és maradandóbb siker fogja kísérni.

Amit Goluchowski gróf Szerbiáról mondott, úgy látszik közvetlenül is aktuális hatása. — Belgrádban estétől virradatig miniszterválság tört ki és Péter király az újévi fogadást, melynek folyó hó 14-én kellett volna lenni, nem tartja meg, hanem Topolán tölti a szerb új évet.

Ultramontán részről vita tár-

gyává tették a pápaválasztás alkalmával gyakorolt vétőjogot is. Goluchowski joggal hivatkozhatott arra, hogy van ő olyan jó katolikus, mint bárki és a legdiszkrétebb módon hivatkozott az uralkodó kétségte-nül jó katolikus érzületére, kit a vetojog megillet és elmondhatjuk, hogy hivatkozhatott volna a Szent Atyára is, ki bizonyára nem fogadta volna el a választást, ha az a konklave választási szabadsága korlátozásának eredménye lett volna. Igen hathatós volt a külügyminiszter ama biztosítása, hogy egy igen előkelő egyházfejedelem úgy nyilatkozott, hogy ha a veto már meg nem lenne, meg kellene teremteni.

Egy pontról sajnos nem tudott sokat mondani Goluchowski gróf s meg vagyunk győződve, hogy ezt ő is fájdalmasan érzi: az új kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalásokról. E tárgyalások legszükségesebb előfeltételei a kiegyezés a monarchia két állama közt és a közös vámtarifa. A parlamenti állapotok mindakét államban sajnos olyanok, hogy lehetetlen belátni, mikor lesznek adva ezek az előfeltételek. Itt a türelem erényét kell gyakorolni, míg le nem küzdik azt a súlyos parlamenti betegséget, melynek obstrukció a neve. Csak az az egy a szerencsénk, hogy az obstrukció eddig legalább a külállamokhoz való vonatkozásainkra nem volt képes kártékonyan hatni és hogy Goluchowski gróf külpolitikánkat minden káros behatástól menten tudta tartani.

Az elhangzott kritikát, kérdéseket és elismerő nyilatkozatokat egybevetve, az osztrák delegáció pénzügyi bizottságának tárgyalása újabb bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy külügyeink vezetése a legjobb kezekbe van letéve.

— jan. 14.

A miniszterelnök látogatása az udvarnál. A Pol. Ert. jelenti illetékes forrásból: Tisza István gróf miniszterelnök a szokásos újévi látogatásokat a királyi család tagjainál és első sorban a trónörökösnel előreláthatóan a delegáció alkalmával fogja megtenni. Hogy a szokásos újévi látogatások eddig még nem történhettek meg, annak egyedüli oka —

mint a legilletékesebb forrásból értesülünk — a miniszterelnöknek a parlamentben való állandó és halaszthatatlan elfoglaltsága és így esznek mindazok a kombinációk, a melyeket az eddig még elmaradt újévi látogatások alkalmából bizonyos célzatossággal híreszteltek.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónk telefon jelentése. —

Budapest, jan. 13.

Ma végre egy munkanap! . . . Annyi balszerencse és oly csapás után a parlament a munka területére lépett. Igaz, hogy csak egy napig tart, aztán az obstruktorok újból átveszik birodalmukat.

A Ház tehát, tegnapi elhatározásához híven, az állami alkalmazottaknak engedélyezendő pótlékokról szóló törvényjavaslatot vette elő, miután az ujoncletszám megállapításáról szóló javaslat utolsó két szakaszát tárgyalta le. Az ülést Perczel elnök vezette.

Elnök: Jeienti, hogy Teleki Sándor gróf lemondott a Ház jegyzői állásáról. Az új választás szombaton lesz.

Az interpellációs könyv fölolvasása után a Ház áttér az ujonc megállapításáról szóló törvényjavaslatra.

Az ujoncjavaslat.

Szederkényi Nándor: Nem tudja, hogy mihez szóljon. Ugy tudja, hogy a vitát már tegnap berekesztették.

Elnök: Tudtommal, ez nem történt meg, de ha nincs több szónok, akkor a vitát most rekesztem be. Így hát áttérhetünk a záróbeszédre.

Münnich Aurél: Elfogadja Lovászy Márton indítványát, hogy a második szakaszt töröljék.

Kovács Pál: Röviden megokolja indítványát, mely szerint a katonai büntető eljárásra vonatkozó törvényjavaslatot legkésőbb 1904. február végéig terjessze be a kormány.

Okolicsányi László: Szintén csak egy pár szóval ajánlja, hogy határozati javaslatát fogadja el a Ház.

Lovászy Márton: Kijelenti, hogy nem kíván élni a záró szó jogával.

A Ház ezután egyhangulag fogadja el Lovászy indítványát, mely szerint az egész szakaszt törlik.

Elnök: Áttérünk a javaslat harmadik szakaszának tárgyalására.

Münnich Aurél előadó: Minthogy a második szakaszt törölték, helyébe lép a harmadik szakasz.

Szederkényi Nándor indítványozza, hogy a végrehajtási záradékból töröljék a közös hadügyminiszter szót és helyébe a honvédelmi minisztert tegyék.

Tisza István gróf: A végrehajtási záradék épségben tartandó, mert az ujonclétszámot Ausztriával konformisan állapítjuk meg és a végrehajtást ennél fogva a közös hadügyminiszterre bizzuk. Kéri az eredeti szöveg fenntartását.

Elnök: Szederkényi Nándor ellenindítványán kilenc képviselő szerepel, de ezek közül csak öt van jelen.

Szederkényi Nándor: Nem szükséges, hogy az aláírók jelen legyenek.

Elnök: Ha a Ház ettől eltekint, akkor Szederkényi élhet a zárszó jogával.

A Ház megengedi a Szederkényi Nándor röviden, elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

A Ház többsége ezután a szakaszt eredeti szövegében fogadta el és így most már az ujoncjutalék megállapításáról szóló javaslatot megszavazta részleteiben is. A javaslat harmadszori olvasása holnapra marad.

A pótlékok.

A Ház most áttér napirendjének második pontjára: az állami alkalmazottaknak engedélyezett pótlékokról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Hegedűs Loránt előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Kossuth Ferenc: Röviden kíván nyilatkozni. Örvend, hogy tegnapelőtt tett kérelmét a kormány teljesítette és lehetővé tette, hogy a javaslat ma napirendre került. Sajnálja azonban, hogy nem a végleges fizetésrendezésről szóló javaslat fekszik a Ház előtt. Szóló és pártja szívesen elfogadja a javaslatot, mert a szegényebb sorsú állami alkalmazottakon mégis segít valamelyest. (Helyeslés.)

Bathányi Tivadar gróf elmondja a tisztviselői javaslat ismeretes történetét és utal arra, hogy a Széli által benyújtott eredeti javaslat az egész Ház tettségével találkozott. A pótlékokról szóló mostani javaslat sok irt mutat föl, de reméli, hogy a végleges rendezésnél ezeket elfogadják tüntetni. E reményben fogadja el a javaslatot.

Simonyi Semadam Sándor: A néppárt nevében fogadja el a javaslatot.

Szederkényi Sándor: Szemrehányást tesz a kormánynak, hogy ütköztetőül használja föl a szóval pártja ellen, a tisztviselő fizetésének rendezését. Sürgeti a szolgálati pragmatika behozatalát. Egyébként elfogadja a javaslatot.

Kecskeméthy Ferenc: Azt hiszi, hogy a tisztviselő sorsán keveset segít a pótlék. A bajt gyökeresen kell gyógyítani s ezért a progresszus adó behozatalát sürgeti. Nem fogadja el a javaslatot.

Lovász Márton: Szóvá teszi, hogy a vasúti tisztviselő kiharadtak a pótlékból. Erre vonatkozólag kérné a kormányt, hogy a vasúti tisztviselőkre nézve külön törvényjavaslatot nyújtson be.

Nessi Pál: Kecskeméthy Ferencel szemben igenis elfogadja a javaslatot, de panasszal fordul Plósz igazságügyminiszterhez amiatt, hogy a bírósági személyzettel bánt legmóskábbban a javaslat.

Polónyi Géza: Hosszabb beszédben szól a javaslatról. Figyelmezteti a kormányt, hogy számtalan olyan rokkant tisztviselő van, aki azért nem megy nyugdíjba, mert spekulál arra, hogy a fölemelt fizetéssel megy majd a nyugdíjba. Nem szeretné kitenni az országot annak sem, hogy a tisztviselők igen nagy része nyugdíjba menjen, mihelyt fölemelik a fizetéseket. Azt ajánlaná, hogy csak azok mehessenek az új, nagyobb fizetéssel nyugdíjba, akik legalább

két évig vannak hivatalban az új fizetéssel.

Elnök a vitát bezárja.

Lukács miniszter reflektál a felhangzott beszédekre.

Plósz miniszter néhány megjegyzést tesz, hogy a tisztviselő fizetésjavításának végleges rendezésénél a bírósági tisztviselő érdekét szemi előtt tartják.

A ház erre elfogadja a javaslatot általánosságban, majd részleteiben is.

Szatmári Mór röviden helyi érdekű ügyben interpellál.

Tisza miniszterelnök nyomban felel. Ezzel az ülés véget ért.

Holnap az ujoncmegajánlási javaslat kerül tárgyalásra.

Emlékezzünk régiekről . . .

— jan. 13.

A debreceni ev. ref. egyház presbitériuma még a múlt évben elhatározta, hogy a legrégebb időktől a mai napig egybeállíttatja jöltevéinek névsorát, emlékükről íránt való kegyeletköl és hálaból,

A könyv ugynevezett aranykönyv lesz, melybe mind azok bejónnek, kik adományokkal, hagyományokkal vagy alapítványokkal hozzájárultak a debreceni ev. ref. egyház és kollégium anyagi s ezzel együtt erkölcsi megszilárdulásához.

E könyvben az adakozások céljának, rendeltetésének, az adományozott összeg régi és jelenlegi értékének megjelölésén kívül benne lesz még a legrégebb időkből a mai napig nagyobb összeget adott adakozóknak rövid élettörténete is.

Minden esetre szép és kegyetes emlék, de amellet nagyon tanulságos munka is lesz ez a könyv.

A presbitérium e nagyszabású mű megírásával **Zoltai Lajos** közlevéltárost bizta meg, kinek feladata, hogy e nagyszerű munkát 1904 évi december 31-ig elkészítse.

Jeles és már eddig is több érdemes munkát alkotott íróársunk ahhoz már jó ideje hozzá fogott, sőt most is állandóan dolgozik azon. Igen ám de minél tovább ér el ez irányu munkásságában, annál inkább arról győződik meg, hogy e nagyszabású munka száraz anyagának egybegyűjtése is elég dolog lesz a kitűzött határidőre.

A munka egyik legérdekesebb része lesz mindenesetre a városnak az egyház és kollégium részére 1710—1752-ig terjedő adományai, a mikor még a város az egyháztól gazdaságilag és mint testület is ketté nem szakadt.

Az azon időre eső városi adományok jegyzéke a város házi pénztárának régi tanácsai számadó könyveiben vannak, melyeket a számvétség levéltára őriz.

Az egyház a várostól 1752-ben szakadt el, amikor is a tanács az egyháznak és kollégiumnak az ideig adományozott segélyeit beszüntette.

Mint hogy a készülő aranykönyvnek ezek az adatok lennének legérdekesebb részei. **Zoltai Lajos** közlevéltáros most azzal a kéréssel fordult a tanácshoz, engedje meg a számadó könyveket a számvétség levéltárából a városi közlevéltárba végleg vagy ideiglenesen elhelyezni. Így természetesen művei érdekében **Zoltai** a fent említett adatokhoz sokkal könnyebben férhetne hozzá, melyek feldolgozása és egybe gyűjtése amugy is sok időt igényel.

Hiszük, hogy a tanács **Zoltai** kérését teljesíteni fogja, hiszen az iratok ugy is már a történeti múlt időké.

Ezen adatoknak a készülő munkában való egybefoglalása egyébiránt nemcsak azon szempontból lesz érdekes, hogy ebből ki fog tűnni, hogy a város mint az ev. ref. egyház és kollégium legfőbb jöltevéje mennyit adott 1710-től 1752-ig; hanem ezen adatok ezért is érdekesekek, mert ezekből fog kitűnni az is, hogy ez időtájt mennyi volt egyesek adománya és végrendeleti hagyománya és hogy abból mi és mennyi folyt be.

Sz.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Megyei közigazgatási bizottság.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma reggel 9 órakor tartja meg **Domahidy** Elemér főispán elnöklete alatt e havi rendes ülését.

× **Hitelesítő közgyűlés.** **Domahidy** Elemér főispán elnöklete alatt tegnap délután 4 órakor hitelesítették a város törvényhatósági bizottságának e hónap 11-én tartott közgyűlési jegyzőkönyvét.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa ma délelőtt 9 órakor **Kovács József** polgármester elnöklete alatt a városháza kistanácsstermében ülést tart.

× **A szegényügyi bizottság.** A város szegényügyi bizottsága e hónap 15-én (pénteken) délután 4 órakor a városháza tanácsstermében ülést tart. Az ülésen a bizottság a havi jelentéseket és folyó ügyeket fogja elintézni.

× **Városi fa eladás.** A fancesikai hid mellett a város erdejében tegnap tartották volna meg 180 csomó vastag tölgyfa forgács árverését. Az árverésre azonban olyan csekély számban jöttek össze a venni szándékozók, hogy a város az árverést nem tartotta meg, hanem a forgács esomókat megbeesültette s így fogja a becsáron eladni. Akik tehát a jó tűzelő anyagból venni akarnak, azok utalványt a fancesikai rőzseháznál válthatnak majd. **Török Gábor** erdőmester egyidejűleg a pallagi árok szélén nagy mennyiségű szerszámának való akácfát is vágott ki, mely e hó végén kerül árverés alá, akik a kitűnő szerszámából venni akarnak értesülésért forduljanak az erdőmesteri hivatalhoz.

× **Ruhaátvétel.** A külsőségek erdő-órainak ez évre készült téli kabátját, mintegy 17 darabot, tegnap vette át a városházán **Vecsey Imre** városi főjegyző és **Roncsik Lajos** városi főszámvevő. A téli kabátokat a **Szedlák** és **Vámos** cég szállította s azokat a város megbízottai teljesen jóknak elfogadhatóknak találták.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Az ev. ref. konvent nagybizottsága az ág. ev. egyház kiküldöttével együtt e hónap 27-én d. e. 10 órakor Budapesten gyűlést tart.

Egyházi felügyelő választása az ág. hitv. evang. egyházban. **Néhai Boczkó Sámuel** volt felügyelő halálával megüresedett az ág. hitv. ev. egyház felügyelői széke. E tisztség betöltésére az egyháztanács e hónap 10-én tartott gyűlésében kimondotta, hogy január hó 24-én vasárnap d. e. 11 órakor közvetlenül az istentisztelet után rendkívüli egyházi közgyűlést tart.

A párbeszédi-vizsgák ideje is lejárt a főiskolában: E hónap 21-én már megkezdődnek a jövő féléves beiratkozások s

tartanak 28-ikáig. Azontul már csak az akadémiai igazgató ad 8 napig engedélyt a beiratkozásra. Ha valaki ez idő alatt se tudna beiratkozni, fontos okokból a püspök adja meg az engedélyt.

Egyházi gazdasági gyűlés. Az egyházi gazdasági tanács e hónap 15-én, pénteken délután 3 órakor rendes gyűlést tart. A gyűlés tárgya, folyó ügyek.

Itt a tél . . .

Annyi lucskos nap és szeszélyes, sőt egészségtelen időjárás után végre itt az igazi tél, minden szépségével.

Ropog a fagyott hó az emberek lába alatt; a levegő friss, hideg és átlátszó.

Pirosságot csip az ember arcára az egészséges téli idő, fönt meg a sötét, téli égen, csodálatos tiszta gyémánt fényben ragyognak a csillagok.

Kedvesebb lesz a téli, fűtött szoba, — a párolgó tea, egy-két pohár sesterkerti kvaterka, de meg egy más társasága is.

Napközben meg végig bujkál a sár-gás képű és szélesre puffadt arcú nap az égen szakadozva szállongó havas felhők között. Csak néha-néha téved egy-egy fényes, de annál kevésbé meleg sugara a földre, hogy a szivárvány színében megfűrössze az égről a földre hullongó nagy lomha hó pelyheket.

Melyek itt e földön futkosó embereket, földbe gyökerezett tarfejű fákat, háztetőt és utcát; erdőt, mezőt s egyaránt mindent szebbé és olyan nagyon egyenlővé varázsolnak.

Mert havas takarója alatt a szép, — a költői télnek egyszer egy évben: Egyenlőség ül e világon . . .

Aztán zuzmára fagy az utszéli fákra s mindenikből egy-egy mesebeli fantasztikus formájú jégfa az ablakra meg jégvirágok fagnak . . .

Fent, a nagyváros tetői fölött pedig sűrű, hosszú, sajátos és fehér fonál csont villog az esti fényben, mint egy hatalmas, óriási és kifeszített pamut köteg. Jobbra-balra minden felé téli csodát varázsol a téli fagy a táviró és távbeszélő drótsodro-nyaiból.

Majd szán csilingelés veri fel a hideg lepte csendet, korcsolyák csörgése villogó szemü menyecskék és bájos leánykák gömbölyű karján és csapos bajszu legény nép kezében; ezek a téli korcsolyázás tornájának örvendezői.

Mindezek fel pedig és legvégül a rongyokba burkolt szegénység is hallat e vidámság és költészet közepett egy-egy panaszos jajt és éhező nyöszörgést, hogy szívet tárjon neki és segítő kezét nyújtson felé a módos, a jószívű, az Isten különösebben kegyeltje e földön.

Oh szép ugye bár a tél, csak ne volna még benne itt e földön a szegény és vele együtt itt e kóválygó, diszes sárteken az emberi — nyomor is!

Sziporka Zsolt.

H I R E K

* **A gör. katolikusok ujéve.** A gör. katolikusoknak ma van ujév napjuk. Ez ünnep alkalmából a gör. kath. kápolnában az istentiszteletek a következő sorrendben lesznek: 6 órakor reggeli istentisztelet; délelőtt 9 órakor szent mise; délután 3 órakor vespere; 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

* **Az udvar.** Legutóbb híre járt, hogy ő felsége és az udvar január végén Budapestre érkezik s hosszabb időt fog körünkben tölteni. Már az időpont is megvolt állapítva — legalább ezt jelezték Bécsből — s az érkezés napja január 28-ikára volt kitűzve. A mint ismeretes, különösen tél idején jólelve tudatják a budai várkapitánysággal és az udvarnagyi hivattal, hogy az udvar mikorra készül idejönni, szükséges ez már csak a végből is, hogy ilyenkor a várban nagyobb előkészületek tételnek, a szobákat felfűtik stb. Most pedig ilyen értesítés mindezeideig nem jött.

* **Helyközi távbeszélő szolgálat éjjel-nappal.** Hirt adtunk már arról a nevezetes újításról, mely lehetségessé teszi a debreceni távbeszélőnek a helyközi forgalomban éjjel-nappal megszakítás nélkül való használatát. Eddig az volt a rend, hogy Debrecen a városközi forgalomból esti 9 órakor kikapcsolták és azontul nem lehetett Debrecenből más városba beszélni. Csatth Zsigmond felügyelő azonban, a ki hosszú idő óta rendszeresen és páratlan ügyszeretettel fejleszti a debreceni posta és táviró hivattal, addig buzgólkodott, míg végre Debrecen is külön vonalat kapott a helyközi távbeszélő forgalom lebonyolítására. Mi akik erről már ujév első napján hirt adtunk, a posta- és táviróhivattal szivességéből már napok óta éjrelután is használtuk a távbeszélőt budapesti és más beszélgetésre. Tegnaptól kezdve aztán a debreceni távbeszélő szolgálata a városközi forgalomban a nagy közönség számára éjjel-nappal állandó. Csatth felügyelő jogos meglepéssel láthatja immár a debreceni posta- és táviróhivattal teljes világvárosias kifejlődését, a miben kétségkívül magáé Csatth Zsigmond felügyelőé az érdem legnagyobb része.

* **Debreceniek Nyiregyházán.** A nyiregyházi Bessenyei-kör e hónap 19-én, Vasquez grófné az operaház művésznője Moshammer Román, Európa legnagyobb hárfa művésze, Szikla Adolf operaházi karmester, Dr. Tüdös Kálmán orvos és P. Nagy Zoltán zongoraművész közreműködésével hangversenyt rendez. A sok élvezetet ígérő műsort, mely bármely főváros közönségének igényeit is kielégíthetné, néhány nappal ezelőtt már közzétettük, ezuttal a Bessenyei-kör vezetőségének azon lekötelező szivességére

hívjuk fel közönségünk figyelmét, hogy az átránduló debreceniek számára a belépő díjat 5 koronáról 2 koronára szállította le. Mi, kik ismerjük ezen hangversenyek értékességét és látogatottságát, méltányolni tudjuk a kör áldozatkészségét. Azok, kiket a közelmúltban Sauer Emil utólérhetetlen zongorajátéka, Kubelik, Lindh, Marcelha, Szoyer Ilonka, Szerémy Zoltán, Ráthonyi Ákos, Dinzl Oszkár stb. művészete a szomszéd városba vonzott, elragadtatással beszélnek a fényes és előkelő közönségről, mely mindig zsufoltig megtöltötte a Korona szálló hatalmas dísztermét. Debrecen előkelő társaságából mintegy 8—10 család, 20—22 taggal rándul át a hangversenyre. Igen sokakat visszatart az a körülmény, hogy az éjjelt ottan kell tölteni, a mi kellemetlen és költséges is. Társadalmunk egyik szerepvívő tagjának támadt az a kitűnő eszméje, hogy nagyobb arányu mozgalmat kell indítani és ha 50—60-an jelentkeznek, minden nagyobb áldozat nélkül (kb. 6 korona költséggel) a hangverseny után külön vonaton utazhatik vissza a közönség. Felkérjük tehát azokat, kik a külön vonatot igénybe óhajtják venni, hogy szándékukat Csáthy Ferenc ur üzletében 3 nap alatt, vagyis e hónap 16 este 6 óráig bejelenteni sziveskedjenek.

* **Komlóssy főhadnagy halála.** Távirati jelentés alapján hirt adtunk már arról, hogy a galíciai Sanokban államászó 45-ik gyalogezred egyik magyar főhadnagyát Komlóssy Jenőt Zárában a tengerparton halva találták. Az eset úgy látszik valamely titokzatos bűnelhozható kapcsolatba. Komlóssy Jenő holttestének feje teljesen el volt választva a törzstől és sok jel arra mutat, hogy a főhadnagyot meggyilkolták. Komlóssy Jenő Sanokban szerelmes volt Szobieszki Gillába, egy sanoki fogadós tizenhét éves szép leányba. A leányt azonban férjhez adták egy zárai dalmata vendéglőshöz. Azóta Komlóssy emésztette a bánatot, míg végre egy sor irás hátrahagyása nélkül eltűnt Sanokból. Es most ime a galíciai városból eltűnt főhadnagy holttestét megtalálták Zárában, ahová a szép Gilla férjhez ment. Mint tudósítónk jelenti, a főhadnagy testén oly gyanus sebek tátognak, melyek valószínűvé teszik, hogy a szerelmes magyar tiszt orgyilkosság áldozata. A budapesti rendőrség kiküldöttjei lázasan kutatják a rejtelmes eset szálait és a zárai rendőrhatalóság is megindította a nyomozást. Komlóssy Jenő rendkívül kedves, uri modoru gavallér volt, a kit tisztársai őszintén sajnálnak.

* **Kohl püspök hazaérkezése.** Dr. Kohl Medárd püspök, ki Vaszary Kólos biboros hercegprímás képviselőjében Rómában volt X. Piusz pápánál tegnap dr. Nemes Antal budavári apátplebános kíséretében visszaérkezett Budapestre.

* **Szapáry László jachton a világ körül.** Szapáry László gróf Fiume volt kormányzója, a nagy hullámokat vert megvesztegetési botrány hőse visszatért már Afrikából, ahol oroszlanokra vadászott és Londonból is, a hol barátaival mulatott. A gróf most jachtot vásárolt, melyen körutrá indul az Atlanti- és

Csendes oceánon. A jacht hatalmas, szép alkotás, teljesen fel van szerelve s Velencében vár az indulásra. Ára több, mint négyszázezer korona volt. A nemes gróf most felette kedvező anyagi viszonyok között él. Néhány héttel a megvesztegetési botrány kipattanása előtt egy birtokot adott el egy előkelő budapesti pénzügyosnak, a mely a kormányval is gyakran köt üzleteket. E birtokeladáson Szápáry László gróf csaknem egy egész millió koronát nyert. Vigan lengeti az adriai szellő a velencei kikötőben a magyar gróf jachtján a háromszinű lobogót, nemsokára hosszú utra indul, ahonnan csak három-négy esztendő múlva tér vissza. Az indulás még a héten megtörténik. A jacht parancsnoka Ditrich volt osztrák magyar tengerészeti kapitány lesz. Az uti program az öt világrész tengerei.

* **Művész est.** Budapesti tudósítónk írja: Csiky Kálmán dr. udvari tanácsos, egyetemi tanár s neje sz. Gönczy Etelka házában fényes művész est volt tegnap, melynek fénypontját képezte Geyer Stefi hegedűművész virtuóz játéka. Tordai Grail Erzsébet költeményeket szavalt nagy hatással, Maletzki Bianka énekelt, Tarnay Alajos pedig néhány saját szerzeményű dalát adta elő zongorán. Igen érdekes volt Biró Lajosnak előadása ausztráliai utjáról. Az előkelő társaságban ott voltak: báró Kemény Kálmánné, báró Eötvös Lorántné leányaival, báró Prónay Gáborné leányaival, Wlassics Gyuláné, dr. Geyer Józsefné, Bernáth Gézánné, Gruz Albertné, Zsögöd Benőné, Sághy Gyula, dr. Geyer József, Nyegre László, báró Nyáry és még számosan.

* **Különös táncmulatság.** A budapesti fodrász és borbély segédek szak egylete idei mulatságát különös versenynyel fogja összekötni. E mulatság u. i. verseny hajvágással és borotválással lesz egybekötve. Különböző arany s ezüst érmek vannak kitűzve, azok számára kik e műtetteket leghamarább végre tudják hajtani. Egy táncos megborotválása 6 percnél, megnyírása 10 percnél tovább nem tarthat. E szórakoztató mulatságra a debreceni fodrászok s borbélyok szakegyletét is meghívták.

* **Békétlen betegek.** Tegnap nem mindennapi eset fordult elő a kórházban a betegek között. A kórház egyik osztályának betegei, úgy látszik régebbi idő óta szervezkedtek, amely szervezkedés tegnap valóságos lázadásban nyilvánult. A betegek u. i. egyik beteg társuk életére törtek. Tervük szerencsére nem sikerült, mert az ápoló személyzet hamar felfedezte tervüket s a békétlenkedő betegeket, névszerint Blum Ignácot, Kiss Zsigmondot, Szücs Pétert s Magyar Józsefet, mint az eset főcinkosait rendőri karhatalommal eltávolították a kórház helyiségeiből. A lázongó betegek most a rendőrség bűnügyi osztályán vannak.

* **Dandykat keresnek!** Tizenkét dandyt keresnek Londonban, hogy ott egy ruhareformmozgalmat vigyenek keresztül. Jól táplált egyéneknek kell lenniök, szép alakjuk kell hogy legyen, a társadalom legelőbbkelő rétegeiben kell megfordulniök és egyáltalán úgy kell viselkedniök, mint az az ember, ki először hordott esernyőt. A „Tailor és Cutter“ című szaklap véleménye szerint, ha tizenkét ilyen alak világoskék vagy málnaszínű frakkban jelenik meg, akkor van remény arra,

hogy egy sokkal festőibb férfiruha fog divatba jönni. Természetesen, csak szép testalkatú férfiak jelenhetnek meg ilyen öltözetben, mert a kevésbé szép alaknak jobban illik a fekete. De hiszen ma a frakkot viselő férfiaknak leginkább szép alakjuk van. Mily szép volna — így sóhajt fel az említett szaklap, ha egy bálterem tele volna kék frakkos urakkal és ha a divat oda térne vissza, ahol a francia forradalom előtt volt.

* **Az amerikai párbaj áldozata.** Nyíróról jelentik a következőket: Misik Kálmán, az érsekújvári amerikai párbaj halottjának ellenfele a következő tartalmu levelet küldte Misiknek halála előtt: Mi könnyebb, élni vagy meghalni? Elérkezett idő, ha megölted szívem, én megölöm boldogságodat. Szeretnél élni? Nem engedem: tudom, hogy nem felejtetted el a dátumot, de mégis jónak látom, hogy figyelmeztesselek. Két éve te is reméltél, bár azt mondtad: nem. És most te halva, velem mi lesz? Nem tudom, most sem szereted? Én még mindig. Siess, hisz csak egy lövés. Némó. E levél már a budapesti rendőrségnél van és ennek alapján kutatja Misik ellenfelét.

* **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalnál tegnap a következő halál eseteket jelentették be: Kemény Jenő izr. 20 éves, özv. Kovács Sándorné gör. kath. 64 éves. Tóth István ev. ref. 4 éves. Boldog Dávid ev. ref. 82 éves.

* **az álmokóros szerencsések.** Vagy negyedévvél ezelőtt három szerencsés fiatalember érkezett Párisba Zambéziből. Alig érkeztek meg a francia fővárosba, roppant mély álomba merültek, a melyből máig sem ébredtek föl. Persze kórházba szállították őket, a hol az orvosok állandóan figyelik az érdekes betegeket. Hármuk közül a legizmosabb testalkatú, Babangi néget december 7 én meghalt, s kiszívását az orvosi tudomány meg nem tudta akadályozni. A táplálkozás hiánya ölte meg. Most a második szerencsés — Makája Mikós a neve — is elérte ugyanez a sors. Orvosai előre látták végzetét, de segíteni rajta emberi eszközökkel nem volt lehetséges.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti-festészeti és fényképészeti műterme Piac-utca 44. dr. Ujjfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

Ma este az Arany Bika kávéházban Magyar Testvérek zenekara játszik.

Farsangi éjszakák.

Az alvó város megmozdult. A farsangi naptár minden éjszakának juttat egy-egy mulatságot s ha az ember késő esti órákban szemléli az utca képét, biztató tudatára ébred annak, hogy nem él egyedül s az utcasarkokon állt rendőrökön kívül más kétlábuak is vannak a világon. Derűképű, a mámortól fátyolos szemű, téli kabátjukba bujt alakok feketellenek itt-ott, valami fülükben maradt dallamot dudorászva, amelynek hangjainál, az imént még izgatónan fedetlen keblü földi angyalokkal karjukon, mérték a bálterem parkettjét. Eleve van mindenfelé s Végh rendőrkapitány

ur bizonyára nem egyszer gondolkozik magában ilyenentépen:

— Ennek az újságíró népnek mindig van valami firtatni valója. Belebeszél a közönségbe, hogy Debrecen alvó város, hogy az én erélyem az oka annak, hogy az emberek a csirkékkel egyidejűleg térnek pihenőre. Már pedig azt a fűzfán trombitáló rézkakasát a világnak, nincs igazuk. Aki akarja meggyőződhetik róla, hogy minálunk igen is van éjjeli élet.

S a hatalmas Imári márkinak ezt a meggyőződését a rendőrség tisztikara és legénysége egyhangulag szentesítene, ha ugyan a márki ur eltűrné, hogy nála kisebb állású ember is szóhoz jusson.

Képzem, hogy az éjszakánként szolgálatot tevő rendőrtiszt uraknak milyen mosolygós jelenetek látásában van részük, amelyek a legkimértebb merev arcot is szélesebbé teszik. Tetszik egy példa izelítőnek?

Az x számú rendőr egy bizonytalan járású fiatalembert tol be az ügyeletes szoba ajtaján. A vendég köszön:

— Csés jó napot kapitány ur!

Fogalmazó: Jó estét! (A rendőrhöz.) Na mi az, miért hozta be az urat?

Rendőr: Jelentem alásan fogalmazó ur, egy dämát csökolt meg erőszakkal az utcasarkon.

Fogalmazó: (a vendéghez) Igaz-e ez? s ha igen, hogy merészkedett ilyesmit elkövetni? Tudja, hogy ezért alaposan elsözzük? He?

Vendég: (nevetve): Hehehehe!

Fogalmazó: (felszigorral) Ne nevesen! Ez nem színház! Most pedig beszéljen.

Vendég: A dolog úgy történt, hogy a juristsbárlól jöttem hazafelé. Fejemben a legsajátságosabb gondolatok kavargtak. Tetszik tudni, a sör, a pezsgő s egyéb folyó ügyek. Mikor az Emke kávéház mellé értem, jutott eszembe a Vándorlegény egyik melódiája. Valamikor tenorista voltam egy, a nyilvánosság kizárásával működő dalárdában s ez a tudat birt rá hogy hangomat megerezzsem. Megerezztettem tehát, meg pedig ilyesformán (énekelt)

„Ha látsz egy rózsátót
Sohse kiméjled őt,
Szabad a csöklopás
Csak meg ne lássa más.“

Fogalmazó: Itt ne notázzék.

Vendég: Ez kérem az ügy előadásához tartozik.

Fogalmazó: Folytassa!

Vendég: Ebben a pillanatban egy kecses női alak surrant el mellettem. En a nóta hatása alatt körülnéztem, hogy (énekelt) „meg ne lássa más“ s miután meggyőződtem, hogy a terepen egy élő lény sem mozog — a rendőrbiztos urat teremtucesese nem láttam — utána ugrom (ugrik egyet) átkarolom (átkarolja a rendőrt) s megcsökolom (megcsökolja a policajt, aki fölénytel taszítja a sarokba.) Ez volt az egész, kérem felmentésemet!

Fogalmazó: Olyan nincs a ruhaszekrényben, On botrányt követelt el, lakolni fog.

Vendég: Hogy, hogy? kétszer?

Fogalmazó: Nem csak egyszer, de alaposan.

Vendég: (boldogan) Hisz az már megtörtént.

Fogalmazó: Nincs tudomásom róla.

Vendég: De van a biztos urnak (a rendőrrre mutat.)

Rendőr: Az ám! Olyan pofont ka-

pott attól a nasságától, hogy testvérek között is megér 30 koronát.

Fogalmazó; Akkor hát ez egyszer elengedjük a hivatalos strófot. De többé ne forduljon elő ilyen eset.

Vendég; (könyezve) Soha, soha! (Meleg bucsut vesz a fogalmazótól, a rendőrrel kezét fog s távozik. De a rendőrség udvarán megint csak eszébe jut a vándorlegény s trillázva éneklí;

„Ha látsz egy rózsátot,
Sohse kiméjled őt,
Szabad a csóklópás
Csak meg ne lássa más.“

EGYLET.

Elszámolás a debreceni izraelita nőegylet védnöksége alatt álló szegény iskolás gyermekek tápintézetének december havi forgalmáról:

Bevétel: Egyszersmindenkorra 556 azaz ötszázötvenhat korona, december havi részlet 79, azaz hetvenkilenc korona, összesen 635, az az hatszázharmincöt korona.

Kiadás: 1. Husért 155 kor. 52 fillér, 2. Kenyérért 46 kor, 22 fillér. 3. Zsirért 21 kor. 60 fill. 4. Fűszerért 24 kor. 86 fill. 5. Zöldség és tojásért 5 kor. 52 fill. 6. 1 öl fáért 29 kor. 60 fill. 7. Felszerelés pótlás, takaréktűzhely javítás 32 kor. 44 fill. 8. Eljáró fizetése 4 hónapra 90 kor. 9. Kiszolgáló személyzet havi fizetése 32 kor, Összesen 407, azaz négyszázhet korona 78 fillér. Pénztárkészlet 227, azaz kettőszázhuszonhét kor. 22. fillér.

Adományoztak egyszersmindenkorra Izraelita hitközség 50 kor, Kandel Ferencné 24 kor, Gyémánt Samuné 30 kor, Glück Vencelné (Budapestről) 20 kor, Reichmann Arminné 12 kor, Fischbein Ignátné, Fisch Ignáczné, Fisch Lajosné, Erber Vilmosné, Fried Emilné, Gara Alajosné, Falk Arminné, dr. Fejér Ferencné, Hartstein Péterné, Hartstein Kálmáné, Hartstein Sámuelné, Lichtschein Mózesné, dr. Löfkovits Mártonné, Löfkovits Arturné, Lusztig Károlyné, Nagy Jakabné, Ranunkel H. és fia, Rosenfeld Salamonné, Ormódy Lajosné, Szegáll Zsigmondné, dr. Hegedüs Jenőné 10—10 kor. Kenyeres Károlyné 8 kor, dr. Moskovits Jenőné 7 kor, Druck r Mórné, Kemény Mórné, özv. Lichtschein Menyhértné, Harstein Józsefné, Kellaer Dávidné, özv. Steinberger Gyuláné, Tafier Ignáczné 6—6 kor, dr. Balázs Bertalané, dr. Burger Péterné, Berger Fischbein Fanny, Kramer Adolfné, Hollender Józsefné, Mandel Jenőné, Moskovits Adolfné, Adler Ignáczné, dr. Kardos Samuné, Lichtblau Albertné, Veinberger Lajosné 5—5 kor. Darvas Izidorné, Dénes Adolfné, Hochfelder Jakabné, Hollender Adolfné, Hajnal Samuné, dr. Hütter Károlyné, Békés Lajosné, Katz Lajosné, Breier Salamonné, Nagy Albertné 4—4 kor, Bechert Manóné, Link Lipótné, Kálnai Lipótné, Braun Bianka 3—3 kor. Márkus Miksáné, özv. Jakabovits Ignáczné, Glück Miksáné, Rosenberg Albertné, Polgár Zsigmondné, Debreceni Jenőné, Vinkler Mártonné, Bertha Jakabné, Doktor Arminné, Tihanyi Józsefné, Jónász Mórné, Gelberger Dávidné, Ungár Albertné, Erős Jakabné, Turay Frigyesné, Balogh Dávidné, Szigeti Odónné, Schmidt Tamásné, özv. Veinberger Albertné 2—2 kor. Ifj. Fischbein Ignáczné 1 kor. Talált pénz 1 kor.

December havi részletre fizettek: Berger Henrikné, Berger Jenőné, Berger Mórné, Balkányi Miklósne, Fürst Odónné,

Falk Lajosné, Geiger Simonné, Stern Józsefné, Lukács Arminné, dr. Nagel Zsigmondné, dr. Popper Alajosné, Weisz Léviné 4—4 korona, dr. Popper Mórné, Szántó Győzőné 3-3 k. Berger V-né, Freund Jenőné, dr. Szántó Sámuelné, dr. Kenyeres Elekne, Lederer Miksáné, Mitels Vilmosné, dr. Kela Jánosné, dr. Engel Ignáczné, Boros Izidorné, Holländer Gyuláné, dr. Szász Adolfné 2—2 kor. Schenk Leoné 1 kor.

Élelmiszereket küldtek: Schvarc Mór ur (Mátészalka) egy és fél zsák kenyérlisztet, Hoffer ecetgyáros 5 liter ecetet, Schneider 6 kilg. must, Gyémánt Samuné 2 zsák, Berger Henrikné 3 zsák, Fried Károlyné 2 zsák, Grausz Mórné 2 zsák, Grausz Samuné 2 zsák, dr. Kardos Albertné 2 zsák burgonyát, Kamer Adolfné 1 főzet káposztát, Hollander Adolfné 5 kg. cukrot, 10 kg. lisztet. Viszeczby Zsigmondné 1 véka babot, Klein Lajosné 5 kg. lisztet, 2 kg. sőt 1 kg. rizst, 1 kg. cukrot 5 kg. babot, 6. drb. tojást és 6 üveg paradicsomot.

Midőn ezen elszámolásunkat köznyilvánosságra hoztuk, hálás köszönetünket fejezzük ki a nemesszívű adakozóknak, kik áldozatkészségükkel lehetővé teszik, hogy 30 szegény gyermeket és számos betegsaladót elláthassunk melegéddel.

Debrecen, 1904. január hó 13-án.

Dr. Balkányi Miklósne,
az izr. nőegyesület elnöke.

Dr. Popper Alajosné,
tápintézet vezetője.

A nőegyletből. A debreceni jótékony nőegylet f. hó 16-án, az az szombaton délután 3 órakor a nőipariskola nagy termébeo választmányi ülést tart, melyre a saives választmányi tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

MULATSÁG.

A gazdasági tanintézet hallgatóinak táncestélye, mely e hónap 20-án lesz, fényes sikernek néz elébe. A rendezőség sűrűn torgolódik, a városban és táradhatatlanul dolgozik a siker elérése végett. A rendezőség tudomására hozza a n. é. közönségnek, hogy a táncestélyre, a páholy jegyek csakis Donogán és Somossy urak üzletében válthatók.

Az iparos kör bája. A mint már jeleztük, az iparos kör téli tánc mulatságát február 7-én tartja meg a „Bika“ disztermében. A gondos rendezőség — melynek élén Bicó Gyula, városunk egyik tekintélyes iparosa áll, — mindent megtesz a bál sikeréért. Az iparos kör bálját jellemzi az, hogy ezen mulatság volt ez ideig is mindig, a farsang egyik legsikerültebb mulatsága és mint értesülve vagyunk — az iparos családok, de ezenfelül városunk különböző társadalmi osztályához tartozó családok is nagyban készülnek erre a bálra. És ezt jól is teszik, mert ez a bál egyike a legfesztelenebb mulatságoknak és a rendezőség most is gondoskodott arról, hogy a Magyar testvérek közkedvelt zenekara mellett a hölgyek kedves és diszes táncrendhez, jussanak és a mulatságra való kellemes, vissza emlékezés mellett, ezen bál, kedvességét a Dávidházy Kálmán által készített táncrenddel is megörökítsék.

Az evang filléregylet teastélye, mely február 14-én lesz az Arany Bika disztermében, méltó befejezése lesz az idei

farsangnak. Régóta ismert kedves mulatsága ez főleg a fiatal leányoknak, kiknek egy része az estély elején a hideg vacsora és a tea felszolgálásánál segédkezik. Ez a kezdet tapasztalat szerint megolvastja azt a nagy bálakon észlelhető ünnepi hidegséget s már előre biztosítja a jó kedvet a tánchoz. E napokban szétküldik a felkérő leveleket a mamákhoz hogy engedjék meg a kis leányok közreműködését. A meghívók is uton vannak A közreműködőknek s a megjelenőknek nemcsak kedves mulatságban lesz részük hanem a jó eszelekedet örömet is fogják érezni, mert a mulatság tiszta jövedelmét a filléregylet iskolai célokra és szegények felségelésére fordítja.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Jan. 14. csütörtök: Szegény Jona sz h. daljáték. B.

Jan. 15. péntek: Flirt nagysám színmű. C.

Jan. 16. szombat: Flirt nagysám színmű. A.

Jan. 17. vasárnap délután: Néni nőszínmű, este A ran y virág. daljáték. Először

— (A király házasodik.) Igen jó előadásban láttuk tegnap Tóth Kálmán pompás vigjátékát. Annyi léha, haszontalan bohózat után szinte felüdült a lelünk azokon a szép, nemes beszédeken, melyek a szereplők ajkáról elhangzanak költői, lélekemelő ez a darab, melyet nagy tetszéssel néztünk végig mindannyian. E vigjátékban egy nagy eszmét látunk kidomborodva, mely azt a boldog időt tárja eléünk, midőn a magyar hatalma messze terjedt. A szereplők egytől egyik szépen. érzéssel játszottak.

K. A.

— (Blaha Lujza szabadságon.) Blaha Lujza. a Nemzeti Színház örökös tagja szabadságot kért a Nemzeti Színház igazgatójától s felesztendőre távozik a fővárosból. Az a hír azonban, hogy Blaháné végleg nyugalomba vonul, értesülésünk szerint és mindnyájuk nagy örömeire valótlán.

— (Németh József Debrecenben. Németh József a Népszínház volt jeles művésze, jelenleg a miskolci nemzeti színház igazgatója, tegnap Debrecenbe érkezett.

— (A szinigazgató híradása.) Ma csütörtökön kerül színpadra új betanulással Milőcker Károly 3 felvonásos operettje a „Szegény Jonathán.“ Az operett szereposztása a következő: Vendergold — Karacs Imre, Tripp Jonathán — Mezei Andor, Impresszárió — Krémer Jenő, Cataloucci — Virágházy Lajos, Dryander — Szalay Károly, Haniette — R. Réthy Laura, Holnis — Cserny Béla, Novalszky — Pataky Béla, Arabella — Püspöky Rózsi, Billy — Szerdahelyi Kálmán, Molly — Felhő Rózsi, Big — Havasy Szidi, Brastolone — Szilágyi Aladár.

Pénteken kerül színpadra másodszer Gavault és Berr 3 felvonásos színműve a „Flirt nagysám“ a legutóbbi szereposztással.

Nagy érdeklődés mutatkozik Huszka Jenő a Bob herceg szerzőjének Aranyvirág című 3 felvonásos operettje vasárnap esti premierje iránt; melyre az utalványok nem lesznek érvényesek.

TÁVIRATOK

A nagy-károlyi választás.

Nagy-Károly. jan. 13. Ilosvay Aladár választási elnök a választást 8 órakor megnyitván, egy részről jelöltetett gróf Károlyi György pártion kívüli programmal, másrésztől dr. Varságh Zoltán pártion kívüli függetlenségi programmal. Fél 9 órakor sorshuzás után a Varságh-pártiak kezdték meg a szavazást. A nagy hideg miatt a választók a falukból csak gyéren jelentkeztek.

Nagy-Károly. jan. 13. Egynegyed 12 órakor gróf Károlyi 225, Varságh 199 szavazatot kapott.

Nagy-Károly. jan. 13. gróf Károlyi Györgyöt 1087 szavazattal dr. Varságh Zoltán 1003 szavazata ellen képviselővé megválasztották.

Rimély püspök meghalt.

Besztercebánya, jan. 13. *Rimély* Károly dr. besztercebányai püspök ma délben Garam-Szent-keresztii kastélyában szívszélütés következtében meghalt.

Rimély püspök Esztergomban született 1825. febr. 4-én. Pappá 1848. jun. 21-én szentelték. 1868-ban Rudolf trónörökösét Gizella és Klotild hercegnőket tanította a magyar nyelvre s magyar irodalom történetre. Hosszu ideig Pozsony város plébánosa volt. A kiváló tudós főpapot 1893. jun. 6-án nevezte ki a király besztercebányai püspökké!

Beck-Latour.

Budapest, jan. 13. A klopji hadparancs kibocsátása után Loránt Dezső a Független Magyarország szerkesztője Beck-Latour című cikket írt, melyben báró Beck vezérkari főnököt támadta, mint aki százszorosan inkább rászolgált a lámpavasra, mint egykor a szerencsétlen Latour. S végül azt írta, hogy a nemzet esküdt ellenségeit lámpavasra huzni mégis gyönyörűség lehet. A kir. ügyészség ezért izgatás és rágalmazás címén perbe fogta Loránt Dezsőt. Az esküdtszéki tárgyalás ma volt. A vádhatóságot dr. Magyar István képviselte, a vádlott szerkesztőt Visontai Soma védte. Loránt Dezsőt az esküdtszék felmentette.

A tapolcai választás.

Tapolca, jan. 13. Pék János folytatja környját kerületében. Békefi és Polgár szocialisztikus beszédeket mondanak a földműves néphez. Erősebb küzdelem lesz, mint eleinte hitték volna. A választás f. hó 20-ára van kitűzve.

Osztrák delegáció.

Bécs, jan. 13. Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága ma megkezdte a hadügyminiszter expozéjának tárgyalását. Az osztrák delegáció legközelebbi teljesülése e hó 15-én lesz.

Osztálysorsjáték.

Budapest, jan. 13. Az osztálysorsjáték mai húzásánál
80000 koronát nyert : 60277.
20,000 koronát nyert : 6459.
15000 koronát nyert : 89401.
10000 koronát nyertek : 38064 51553.

5000 koronát nyertek : 6294 52989
68959.

2000 koronát nyertek : 3606. 88481
1000 koronát nyert : 50718.

Oroszországi utam

Egy nemzetközi gyűlés élményei.

Írta: **Serli Sándor dr.**

(Folytatás.)

IV.

Végre a szőkebbik és csinosabbik azt mondja nagy hirtelen: No majd hozok én olyan képet, ami talán fog tet-szeni magának.

Erre elszalad, de pár pillanat múlva kezében egy képpel tér vissza.

Kettőjük arcépe volt, amint összefogódzva a sötét fenyvesek közt a rejtélyes Imatrát bámulják.

Ez már tetszik! mondom én s bármi legyen is ára, megveszem.

A két leány összenéz, tanakodik s azután rövid haditanács után a képet átnyújtják mondván; uram a kép emléke az öné.

De azt az egyet kikötjük, hogy ezt Finnországban senkinek el nem mondja, s képünket meg nem mutatja.

Mosolyogva tettem meg a nagy fogadást s megis tartottam. — Finnországban.

Megkerülve a zuhatagot a sziklák körül míg csak láttak, biven integetett kendőjével egymásnak a három magyar fiú és két finn leány.

Estére Viborgba utaztunk, a karélok régi székvárosába.

Már sötétedett, midőn vonatunk ismét a tenger partjára érve berobogott az állomásra.

Azonnal nyakunkba vettük a várost. A villamos ivlámpák világa mellett sétáltunk a takaros város utcáin. Az öbölhez érve az Abo hajó hidja mellett, — mely két szigetet köt össze egy kiugró granit szikláról ódon várkastély falai árnyékolta be a holdvilágos tengert, mely körülhaldosta azt.

Innen indult ki a karélok és finnek között a kereszténység. Még Torkel-Knotson építette a 13-ik században és hosszú évszázadokon át volt Eris almája a svéd orosz versengésnek s színhelye sok véres küzdelemnek. Egy ízben 16,000 orosz katona lelte falai alatt hullám sírját.

Végre is bekebelezett az orosz birodalomba.

Lekanyarodva a tenger partján az ódon utcák között vissza tértünk a téres virágos eszplanadra, merről zene hangja hallatszott.

Egy diszes kerti pavillon előtt nagy — mintegy 40 tagu zenekar játszott közismert operákat.

Mint később megtudtuk, — városi zenekar volt. A kis Viborg megvalósította azt, amit a nagy Budapest sem volt eddig képes — megtenni.

Késő este néztünk szállás után. A vasuti állomás közelében akadtunk végre egy nagyon csinos szállodára.

Az egész fából volt, mint ahogy itt magas éjszakai a kisebb városi házak jó része általában. deszkákból van összeróva, de olyan csinosan, mintha mindegyik egy kis kerti lak volna.

Beléptünk az előcsarnokba, hol a tulajdonos leánya fogadott, majd klauzolt azután pedig szolgált ki bennünket. Itt

nem szégyen az, hogy a vagyonos vendéglős családjának női tagjai is foglalkozkodjanak a vendégek kiszolgálása körül.

Akár csak Svájcban.

Ennek aztán megvan az a nagy előnye, hogy az utas bizonyos fokig ott-hont, megbízható utbaigazítást talál a vendéglős családjánál. — viszont ezek megbecsülést és jó kedvet a vendégnél.

A megelégedett utas pedig a legjobb vendég.

Hamarosan a teás szamovár lángja lobogott asztalunkon.

S mi vigan szüresölgettük a jó orosz teát, mely kitűnően ízlett a sok kóborlás és esti hűs szellő után.

Ismételve módunkban volt itt is meggyőződni a finn tisztaságszeretetről és jóízletről.

Alig lehet képzelni a legfínysabb uri házat, melyben nagyobb tisztaság és rend volna, mint ebben a kisvárosi fogadóban.

Hófehér csipke függönyök, ugyanolyan ágynemű, világos kárpit. Egyszóval minden ami a legnagyobb tisztaságot igényli.

Különben ezt lépten nyomon tapasztaltuk Finnországban.

V.

Szent Pétervár.

Másnap már Szent-Péterváron voltunk, a nagy orosz birodalom első szék és második fővárosába, mint ahogy Pétervárt nevezik. E hosszú és diplomatikus jelző is tanúsága az állandó rivalitásnak, mely Pétervár és Moszkva között fennáll. Ez utóbbi ugyanis viszont az első fővárosa és második székvárosa a birodalomnak.

Azt mondhatnám, hogy Moszkva a szive az országnak, központja az orosz érzsnek. tradícióknak és aspirációknak, Pétervár pedig az agy, mely az egész szervezetet mozgatja.

Itt él az udvar, itt összpontosul az állami igazgatás, ide futnak össze a rengeteg birodalom mintegy 120 millió lakosának minden ügyei.

Az orosz állam főszervei a birodalmi tanács, miniszterium, szenátu és szent synodus, — itt székel.

Pétervár mintegy másfél millió lakosával, élénk forgalmával, széles utáival bizvást, egy moperu nyugati világváros benyomását kelti. De mégis meg van bizonyos előtő, keleti patinája. Különösen feltűnő az épületek bizar riktó tarka színe.

Ymint a városban kissé szét néztünk és nagyjából tájékozták magunkat, igyekeztünk utazásunk tulajdonképeni célja, a — kongresszus megnyitására.

A kongresszus az egyetem egyszerű fehér dísztermében ülésezett, melynek falait egyedül a cárok életnagyságu képei díszítették.

Gróf Muravjev igazságügyi miniszter egy fiatal, érdekes arcú, szőke arisztokrata, nyitotta meg francia nyelven nagy ékes szólással elmondott magvas s modern eszméktől dagadó beszéddel.

Utánna a szervező bizottság és az egész kongresszus tulajdonképeni lelke Liszt híres berlini egyetemi tanár, majd a többi korifeusok emelkedtek egymás után — szóra.

A tüzes Garreau, lyoni ügyvéd, az elegáns Van Hammel amsterdami egyetemi tanár s végül az öreg Foinitzky, orosz senator s a helyi bizottság elnöke. Mindannyian a modern büntető jog tudomány és börtönügy kitűnőségei.

Fotyt. köv.

Belépési felhívás

A

Korona Takarékszövetkezet

1904. év január hó 1-én kezdődő IV. évtársulatába.

Korona Takarékszövetkezet üzleti tevékenysége a kötelező heti betétekre és az így befolyt összegekre tagjainál olcsó kamatláb mellett elhelyezendő kölcsönökre terjed ki.

Egy törzsbetét ára 1 korona,

melyre az alapszabályok értelmében 260 korona kölcsönkapható. Ennek megfelelően a hány korona a heti befizetés, annyiszor 260 korona kölcsön igényelhető.

Az évtársulat 5 évre

alakítottak, melynek leteltével a befizetett összeg a haszoneredménnyel együtt, mely az eddigiek szerint 6 százaléknak felel meg a tagok betétei arányában felosztatik.

Kölcsöneinket a kölcsön tartamára egy szer mindenkorra lárandó bélyegmentes kötelezvényekre adjuk. Kölcsöneink tehát a váltókölcsönöknél annyiban előnyösebbek hogy az adós bélyegköltséget takarít meg, továbbá, hogy nem kell kezesit 3 vagy 4 havonként megújuló aláírásokkal terhelni.

Kölcsönök adatainak:

1. A befizetett összeg kilenctized részéig.
2. Egy vagy több elfogadható készfizető kezű jóállású mellett, még azon esetben is ha azok nem szövetkezeti tagok.
3. Jelzálog kölcsönök ingatlanokra leendő bekebelezés mellett.
4. Biztosítékul elfogadható értékekre.

A kölcsön kérelmek leggyorsabban elintéztetnek.

A szövetkezetnek 3 évi fennállása után 2334 tagja van, kik heti 10,122 korona betéttel 839,311 koronát gyűjtöttek össze,

Kihelyezett kölcsöneink összege 1,288,595 koronára rug.

Új betéti könyvecskék a szövetkezet hivatalos helyiségében Piac u. 6.sz. (Dr. Kolaféle ház) válthatók, hol is mindennemű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében:

Dr. Kenézy Gyula,
elnök

Ifj. Schwarz Vilmos,
ügyvezető igazgató.

76 k.
1904

Pályázati hirdetmény.

Hajdúvármegye, hajduböszörményi járásához tartozó Téglás községben nyugdíjazás folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi t. c. 6 § a, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3 §-a értelmében felszerelt pályázati kérvényüket alulírott főszolgabíróhoz folyó évi január hó 27-ik napjának d. u. 5 óráig annyival inkább adják be, mert ezen határidőn túl érkező, vagy teljesen fel nem szerelt kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

A választást folyó évi január hó 28-ik napjának Téglás község házában d. e. 9 órakor tartom meg.

Javadalmazás:

- 1., Kézpénzfizetés 800 korona,
- 2., segédjegyzőtartásra 600 korona 3. auyakönyvezetővé leendő kineveztetése esetén 120 korona tiszt. díj, 4., szervezési szabályrendeletben meghatározott 20 kishold szántóféle haszonélvezete valamint 3 hold 837 □ öl legelő haszon élvezete, melyből 282 □ öl belültetett szőlő. 5., a földes uraságtól bérelt egy káposztás kert haszonélvezete, 6., szabad lakás melléképületekkel s kerttel együtt, 7., szabályrendeletileg megállapított munkadíj szerdése, 8., földadó s járuléka a 4. pont alattiak után a község által fizettetik, 9., végül megjegyeztetik, hogy a 4. pont alatt foglalt szántóföld a községben divó szokás szerint használható.

Hajduböszörmény, 1904. jan. 8.

Nemes,
főszolgabíró.

KIVALÓ ERŐSÍTŐSZER

FARBENFABRIKEN vorm.
FRIEDR. BAYER & Co. ELBERFELD.

Somatose

ein aus Fleisch hergestelltes,
geruch- und geschmackloses
NÄHRMITTEL
in Pulverform.

VOR FEUCHTHEIT ZU SCHÜTZEN!!

Farbenfabriken vorm.
Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

aus dem körnt und einem löpferhaltigen
trophisches isten, könyva olóddé
Albumose készítmény a legbrókább
erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, beteggyermeknek, angol köhében szenvedő gyermekeknek, székletlöknek, nemhűltakban

vas-Somatose

alkalikus a
sápkórosoknak
less ajánva az orvosok által.

Vas Somatose nem egyéb 2% szerves vas tartalommal, a melyen alkatban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gyorsan az étvágyat.

Raktáron van az összes gyógyszerárakban és gyógyszerkereskedésekben.

Oh jaj

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyalkásodás ellen gyors és biztos hatásua

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“

GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST. VI., Váci-körül 7.

Eljen!

Egger mellpasztillia csakhamar meggyógyító!

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovacs Sándor, Mibalovits Jenő, Muraközy László, Dr. othschnek V. Emil, Sziloz Ferenc, Tóth Béla gyógyszerárakban.

9857-903 szám.

Gabona szállítási hirdetés.

A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság magtárai részére szállítandó gabona neműek biztosítása céljából 1904 évi január hó 26-án d. e. 10 órakor az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A tárgyaláson részt venni óhajtok felhivatnak, hogy az egy kor. bélyeggel ellátott és a felajánlott gabona érték tiz (10 százalékának megfelelő bántépénzzel felszerelt írásbeli ajánlatokat a versenytárgyalás napjának délelőtti 10 órájáig az alólírt erdőigazgatóságnál nyujtsák be.

A szállítandó gabona mennyiség a következő:

A bocskói magtárba	100 q buza,	200 q rozs,	30 teng
A rahói	200 „ „	700 „ „	50 q „
A körösmezői	200 „ „	600 „ „	50 „ „
A felsővisói	300 „ „	1000 „ „	70 „ „

Osszesen 800 q buza, 2500 q rozs, 200 q „

Az árlejtési és szállítási feltételek az alólírott erdőigazgatóságnál, a bus tyaházi m. k. erdőhivatalnál, a bocskói faraktárgondnokságnál, a rahói, mezőbáti és visói erdőgondnokságoknál nem különben a nagykarolyi, debreceni és beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságoknál tekinthetők meg.

Az árlejtési feltételekbe ütköző avagy a későn érkező és az utóajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

Földmívelési miniszter.

Haszonbérbe kiadó 4. kat. hold onódi föld. Értekezhetni dr. Hegedüs József zárgondnoknál Arany János u. 6. sz. alatt.

Donogán

Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debreczen,

Kistemplombazár.

Ujonnán átalakított divatáruház.

Menyasszonyi kelegye.

Vászon, asztalnemű, kész fehérneműek.

Téli

alsó ruházat óriási raktára.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.
Hergony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 33 év óta megválasztott bedörzsölésül alkalmaztatik kizárólag, csúszl és megbűtéseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt — bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Hergony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és Társa,
csúszl. és kár. udvari szállítók.
Rudolfstadl.

Képviselő kerestetik.

Uradalmaknál, földbirtokosoknál, ipar, vállalatoknál, nagyobb iparosoknál, lakatosoknál, pékeknél jól bevezetett urak, esetleg az egész megyé kiterjedő kizárólagos működési körrel, tejszeparátorok, sütődei gépek, motorok szivattyúk, és egyéb- jövedelmező technikai cikkek elárúsítására, kedvező feltételek mellett kerestetnek. Ajánlatok „U. H. 383” jeligével Mossen Rudolphhoz, Budapest, címzendők.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó”-hoz
DEBRECENBEN, FÖTÉR 31-IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arciszépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdőséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb tisztálanságnál. 1 tégely harmat crème ára 1 korona. A kréméhez használ-

Harmat-arcpor, mely az arcnak landó poudert, a

kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadohoz**

ára 50 fill. Nagyobb **A Molitergin** a legkiválóbb dobozé 1 és 2 kor.

arc s különösen kézbőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű légységet, bársenszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtön! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcbőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.**

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos féle

Kövényi-hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz. Nem piszkítja a fehérneműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.**

Dr. Borsos-féle

Kövényi hajkenőcs.

Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is, teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Egy tégely hajkenőcs.

ára 1 korona

A Mihalovits-féle

Iztelen csukamájolaj teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle

China bor.

China vas bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

Egy üveg ara
1 korona 60 fillér.